

5:o af Herr *J. J. Magnell*:

N:o 7, om förändring i lagens stadgande rörande handlandes utskönningsrätt för utborgade varor.

Herr *J. Wedberg* instämde i denna motion, som derefter bordlades.

N:o 8, om förändring af hvad lagen stadgar rörande löftesmans betalningsansvar.

Bordlades.

6:o af Herr *Liss Olof Larsson*:

N:o 9, om öfverlemnande åt landstingen att bestämma om stängsel-skyldighet och egors fredande mot skada af annans hemdjur.

Bordlades.

§ 5.

Upplästes och godkändes utdrag af Kammarens protokoll N:o 3, 4, 5 och 6.

Sammanträdet afslutades kl. $\frac{1}{2}$ 12 f. m.

In fidem.

H. Husberg.

Onsdagen den 22 Januari.

Kl. 11 f. m.

§ 1.

Upplästes och lades derefter till handlingarne det vid Herrar komiterades för utseende af Kammarens kansli- och vaktbetjening sammanträde förliden gårdag hållna protokoll, så lydande:

Protokoll vid sammanträde med de Ledamöter af Riksdagens Andra Kammare, hvilka blifvit utsedde att tillsätta Kammarens kansli- och vaktbetjening; hållet den 21 Januari 1868.

S. D. I öfverensstämmelse med det beslut, som fattades vid komiterades sednaste sammanträde den 18 dennes, hade åt de sju sökande, hvilka, under uppgift att ega insigt i snabbskrifningskonst, anmält sig till erhållande af Notarieplatser hos Kammaren, förliden gårdag lemnats tillfälle att aflägga snabbskrifningsprof. Sex af dessa sökande hade i denna pröfning deltagit och profven så utfallit, att komiterade, under förnyande af sitt förut gjorda förbehåll om erforderlig allmän skicklighet i proto-

kollsföring såsom vilkor för fortsatt anställning hos Kammaren, nu till Notarier tills vidare antogo:

- e. o. Notarien Olof Halfdan Risén,
- Bokhållaren hos Jernvägs-trafikstyrelsen, Rob. Westman,
- e. o. Kanslisten Wilhelm Tesch och
- vice Härads höfdingen J. O. Olai.

Som ofvan.

In fidem
H. Husberg.

§ 2.

Herr Statsrådet och Kommendören med Stora korset af Kongl. Nordstjerne-orden H. W. Bredberg, som tillstådesvar vid detta sammanträde, begärde ordet och aflemnade följande Kongl. Propositioner och Skrifvelser, nemligen Propositioner:

1:o) om ändring i 6 § Regeringsformen för inrättande af ett nytt Statsdepartement;

2:o) om tillägg till 7 § Regeringsformen, angående rättighet för Konungen att uppdraga afgörandet af vissa ärenden åt Departementschef;

3:o) om antagande af en författning, angående bouppteckningars och arfskiftens upprättande i stad;

4:o) om antagande af en författning, angående förändrade föreskrifter i fråga om bysättning;

5:o) om användande af medel, som i Riksgälds-kontoret innestå och blifvit anvisade till allmänna arbeten, hvilka icke kommit till stånd;

6:o) angående upplåtelse till Stockholms stad af vissa delar utaf Kronans tomter N:is 2 och 3 å Riddarholmen;

7:o) i fråga om upplåtelse till Stockholms stad af vissa delar utaf Kronans tomter N:is 11 och 12 å Riddarholmen;

8:o) om anvisande af särskildt anslag för allmänna arbeten under år 1868 till beredande af arbetsförtjenst åt den i följd af missväxt och dyr tid nödställda befolkningen inom vissa delar af landet;

9:o) om inlösen af vissa Kronan tillhöriga lägenheter i Falun för inrättande derstädes af en lägre bergsskola;

10:o) angående anslag till fortsättande af Statens jernvägsbyggnader; samt Skrifvelser;

11:o) i anledning af åtskilliga vid sistförflutna riksdag beslutade lagförändringar;

12:o) om förordnande af en Statsrådsledamot att utöfva den befattning med riksdagsärenden, som, enligt § 46 af Riksdags-ordningen, en ledamot af Stats-Rådet tillkommer; och

13:o) angående ungefärliga värdet af Statsverkets egendom.

Herr Talmannen emottog dessa Kongl. Maj:ts Propositioner och Skrifvelser under förklarande, att desamma skulle hos Kammaren erhålla grundgänsenlig behandling.

§ 3.

Herr J. E. Swartz erhöll ledighet från riksdagsgöromålen under 14 dagars tid från och med morgondagen.

§ 4.

Föredrogs Herr O. B. Olssons motion (N:o 1), om inställande af bränvinstillverkningen.

I anledning af denna motion yttrade:

Herr von Troil: Ehuru jag finner att ett stort antal representanter från olika delar af landet med motionären instämt i det förslag, som blifvit afgifvet, och ehuru jag deraf har anledning antaga, att motionen inom Kammaren har ganska stora sympathier, anser jag mig dock böra mot densamma uppträda, icke blott derföre att jag finner motionen vara obehöflig, utan äfven derföre att jag anser den föreslagna åtgärden, om den af Riksdagen godkännes och af Kongl. Maj:t gillas, komma att för en stor del af landet och dess innevånare blifva verkligen skadlig.

Motionären yttrar, bland annat, att till följd af högt uppdrifna spanmålspriser jordbrukarne redan på efterhösten sålt undan all spanmål, som säljas kunnat. Jag vill icke bestrida, att så möjligen kunnat ske i den trakt, der motionären är bosatt, men jag vågar bestrida att förhållandet i allmänhet är sådant i den större och rikare delen af den provins, motionären och jag båda representera. Jag har både af intresse för saken och af embetspligt sökt göra mig bekant med förhållandena, och jag tror mig derföre veta, att den landtbrukande befolkningen, åtminstone inom Malmöhus län, vid afyttrande af sista årets skörd gått tillväga med synnerlig försigtighet. Af råg har nästan ingenting blifvit till köpmannen försäldt och af korn vida mindre än under föregående år. Det är egentligen hafre som i större mängd blifvit afyttrad; hvilket ock synes af journalerna öfver exporten till utlandet. Beklagligen visar det sig dock, att såväl i denna som i flera andra trakter sista årets rågskörd varit otillräcklig och att i följd deraf en betydlig införsel af detta sädes-slag egt rum och troligen kommer att på våren fortsättas.

Jag har sagt, att jag anser förslaget obehöfligt; ty såvidt jag kan förstå, kommer, på sätt jemväl flere bränvinsbrännare, med hvilka jag i ämnet samtalat, yttrat, bränvinsbränningen att efter den 16 instundande Februari nära nog af sig sjelf afstanna. Det är nemligen klart, att i en tid, då tillgången på produkter är så obetydlig och priserna på dem så höga som nu är förhållandet, bränvinsbränningen skall, så att säga, sotsdö. Deremot bör man ej lemna ur sigte, att potatisen på många trakter varit skämd och följaktligen icke kunnat länge gömmas, samt att en mängd spanmål i följd af väderleksförhållanden icke hunnit till mognad. Dessa produkter äro de, som företrädesvis blifvit och blifva till bränvinsbränning använda, och jag tror att det skulle vara skadligt att hindra näringsidkaren att, på sätt honom bäst synes, tillgodogöra sig dessa produkter, som icke äro till brodföda användbara. Jag tror dessutom att förslaget innebär en orättvisa. Vi veta nemligen alla att bränvinsbrännaren, för att utan afbrott kunna bedriva sin näring, nödgas på förhand uppgöra kontrakt såväl angående inköp af produkter som angående försäljning af den tillverkade varan. Genom ett hastigt afbrott i bränvinsbränningen skulle således antingen dessa kontrakt blifva overkställbara eller, om de skulle vara förbindande för dem, som desamma ingått, för dem medföra stora

förluster. De enda, som af ett sådant förbud skulle draga fördel, vore de köpmän som redan innehafva betydliga partier bränvin eller slutat kontrakt om leverans deraf; ty i samma stund beslut derom af Statsmagterna fattades, skulle bränvinsprisen stiga och spekulationsraseriet å denna vara inträda.

Motionären har befarat att, om bränvinsbränningen icke inställdes, brödbrist i vissa trakter skulle uppstå. Det är visserligen omöjligt att förutse hvad som i ena eller andra fallet skulle kunna inträffa, men jag tror att nämnda brist snarast vore att befara, om den af motionärens föreslagna åtgärd vidoftes; ty brist på spanmål, synnerligen råg, förefinnes, och den måste genom handeln och spekulationen fyllas. Att nu några månader efter det den i ämnet utfärdade förordning utkommit vidtaga berörda åtgärd skulle blott leda till hämmande af affärernas jemna gång. Lemna handel och spekulation orubbade, och orternas spanmålsbehof skola fyllas, visserligen till höga priser, men utan att någon brist skall uppstå.

Af hvad jag nu haft äran anföra framgår, att jag anser motionen icke böra till någon åtgärd föranleda. Jag ber dock att få upplysa, att jag icke är och att jag aldrig varit någon vän af bränvinsbränning; men jag håller före att dylika frågor böra ur en högre synpunkt betraktas.

Slutligen anhåller jag att dessa mina anmärkningar må åtfölja motionen till Bevillnings-Utskottet, dit densamma, enligt mitt förmenande, bör remitteras; men skulle Herr Talmannen, i enlighet med den af motionären uttalade åsigt, anse motionen böra af ett tillfälligt Utskott behandlas och Kammaren besluta att till sådant Utskott densamma öfverlemna, torde mitt anförande få i stället dit åtfölja motionen.

Herr Wigardt: Det är säkerligen en hvar bekant, att landets tillgångar på spanmål äro ganska klena, dels till följd af frost och missväxt i de norra länen och dels i följd deraf att skörden i de flesta andra länen utfallit under medelmåttan, synnerligast hvad angår råg och potatis. Detta har gjort, att många af de mindre jordbrukarne varit tvungne att förvandla en del af sina otillräckliga spanmålstillgångar i penningar. Då nu, såsom vi veta, hungersnöd är rådande i flera delar af landet och det är fara värdt, att den står för dörren i andra delar, har man grundad anledning att befara, att icke ens i de mest sädesproducerande provinser erforderlig spanmål för folkets uppehälle skall vara att tillgå. Skulle der till komma förbud att från främmande länder importera spanmål, blefve ställningen ännu mera brydsam. Befolkningen såväl i städerna som på landet är i saknad af arbetsförtjenst; men äfven om sådan kunde beredas, behöfves bröd, och hvarifrån taga det? Om någonsin bränvinsbränningen bör inhiäras, är det i en sådan tidpunkt som den närvarande. Jag anhåller derföre både i eget och i de nödlidandes namn, att Riksdagen allvarligen må behjerta motionärens förslag.

Herr O. B. Olsson: Den förste talaren har yttrat, att, om förbud mot bränvinsbränning utfärdades, nöden derigenom icke skulle lindras, utan snarare stegras. Detta är åtminstone för mig alldeles oförklarligt, ty kastar man spanmålen i bränvinspannorna, så minskar man dermed tillgången på födoämne.

Samme talare har vidare sagt, att det föreslagna förbudet skulle störaende inverka på några enskildes affärsförhållanden. Må så vara: men då hundra tusen menniskor i mer och mindre mån lida, så bör man icke se på några få enskildes bästa, utan på det stora hela. Bränvinsbränningsförbud är dessutom icke något nytt. År 1853 inställdes bränvinsbränningen under fyra månaders tid, ändock nöden i landet var då på långt när icke så stor som nu.

Det har äfven af nämnde talare blifvit sagdt, att man icke behöfde befara, att bränvin skulle komma att brännas efter den 16 instundande Februari, äfven om förbud deremot icke utfärdades. Jag har från Civil-departementets bränvinskontrollbyrå erhållit uppgift angående dit inkomna anmälningar till bränvinstillverkning under tiden från den 2 innevarande Januari till den 16 nästkommande Mars. Deraf synes, att för närvarande 101 brännerier äro i gång, samt att anmälningar redan skett för 62 brännerier under tredje, för 23 under fjerde, och för 13 under femte terminen. Då man derjemte besinnar, att anmälning till bränvinsbränning icke behöfver göras förr än fjorton dagar före hvarje termins början, så är det ganska troligt att ännu flera anmälningar komma att ske. Den anmälda tillverkningen utgör för andra terminen 578,690 kannor, för tredje 320,220 kannor, för fjerde 125,900 kannor och för femte terminen 79,800 kannor.

Jag har uppgjort en liten uträkning öfver de produkter, som hvarje dag försvinna i bränvinspannorna. Med beräkning att af en tunna potatis och fyra kappar malt erhållas elfva kannor bränvin, åtgå för hvarje söckendag under nu pågående termin omkring 3,757 tunnor potatis och 417 tunnor korn; och om, såsom på många ställen är fallet, i brist på potatis användes hafre, åtgå dagligen 3,173 tunnor hafre, med beräkning af 15 kannors afkastning af hvarje tunna. Detta gör för hela andra terminen 52,598 tunnor potatis och 5,838 tunnor korn, eller 44,422 tunnor hafre och korn. För den anmälda tillverkningen behöfdes vidare under tredje terminen 29,111 tunnor potatis och 3,234 tunnor korn, eller 24,581 tunnor hafre och korn, samt under fjerde och femte terminerna 18,681 tunnor potatis och 2,075 tunnor korn, eller 15,788 tunnor hafre och korn.

Slutligen får jag anhålla, att Kammaren måtte tillsätta ett tillfälligt Utskott för behandlingen af min motion, ty jag anser icke, i likhet med Herr von Troil, att den bör till Bevillnings-Utskottet hänvisas.

Herr Medin: Den högt ärade representanten från Malmö motsatte sig visserligen skarpt ifrågavarande motion, men jag ser mig, det oaktadt, föranlåten tillstå det jag för min del finner samma motion icke blott nyttig utan rent af nödvändig. I den ort, der jag är boende, brännes icke mycket bränvin, men som densamma angränsar Malmöhus och Christianstads län, der bränvinsbränningen florerar, får den i allt fall känna olägenheterna häraf, ty de lockande höga spanmålsprisen i Skåne hafva gjort, att spanmålen vandrar dit, och är detta isynnerhet förhållandet med hafren. Mången torde kanske föreställa sig, att hafre icke användes till brödföda, men detta är ett misstag, ty blandad med råg brukas hafren till brödföda i min ort. På de sednaste månaderna hafva tusentals tunnor säd exporterats från min hemort till Skåne, och befarar

jag svårligen att, om det får fortgå på detta sätt, stor förlägenhet för bröd skall inträffa vid sommarens annalkande. Det kan visserligen vara möjligt att, genom det åsyftade bränvinsbränningsförbudet, någon villervalla i handelsverlden skulle kunna inträffa, och gäller detta väl hufvudsakligen några större affärsmän i Malmö, hvilka slagit under sig denna affärgren; men allenast för denna orsaks skull bör väl icke den stora fattiga befolkningen blifva lidande. Får bränvinsbränningen fritt fortgå, så är jag öfvertygad att längre fram på vintern hvarken säd eller potates finnes till brödföda. Jag förenar mig derföre i motionen och önskar densamma all framgång.

Herr *Sandstedt* förenade sig med Herr *Medin*.

Herr *Rosenberg*: Jag har icke ansett mig böra teckna mitt namn under motionen såsom i densamma instämmande, då nog många namn ändå finnas derå upptagna. Dessutom hyste jag till en början betänklighet om åtgärdens lämplighet, helst jag icke kunde dölja för mig sjelf, att ju densamma skulle verka störande både för dem, som beredt sig att bränna och dem som uppgjort kontrakt om spanmål; men å andra sidan framställer sig det ofafvisliga förhållandet, att det stora flertalet af landets befolkning icke är bränvinsbrännare samt att denna befolknings fördel bör i första rummet tillgodoses. Genom bifall till motionen skulle visserligen ett intrång ske i den fria näringslagstiftningen, men deremot kan invändas, att hela bränvinslagstiftningen är en undantagslag och att man redan förut insett nödvändigheten att begränsa hela denna industri. En talare har sökt trösta oss med hoppet derom, att någon brist på spanmål icke skall förefinnas vid instundande vårtid, enär genom import behovet af säd kan fyllas, men hvem svarar väl för att så också verkligen kommer att blifva förhållandet? I Preussen, likasom äfven i Ryssland har skörden sistförflutet år just icke varit särdeles gifvande. Det är icke otänkbart att i någotdera af dessa länder skulle utfärdas exportförbud i fråga om spanmål. Vårt behof af spanmål kvarstår då, men någon import deraf höres icke af. Genom bifall till motionen skulle möjligen kunna hända, att vi nödgades taga bränvin utifrån, och mot en sådan export uppställer sig troligen icke något hinder; men om så skulle vara att brist på bränvin inträffade, så förorsakades dock härigenom icke någon hungersnöd, hvaremot brist på spanmål kan sätta oss i icke ringa förlägenhet. Då nu bränvinslagstiftningen är en undantagslag och Regeringen är berättigad att, när behovet så påkallar, inställa denna industri, samt jag icke kan finna annat än att den närvarande tidpunkten just är den rätta för tillämpningen af detta undantagsfall, om detta någon gång skall anses vara inne, så ser jag mig föränlåten önska framgång åt motionen. Skulle äfven så vara förhållandet, som en föregående talare förespeglat oss, att bränvinsbränningen, efter den tiden motionen afser, skulle af sig sjelf sotsdö, så åstadkommes ju i allt fall icke någon skada med det åsyftade bränningsförbudet, men deremot beredes genom bifall till motionen tillfälle för Representationen att uttala den opinion, att denna sotsdöd så mycket som möjligt må påskyndas.

Herr Sven Nilsson: Den förste talaren har så väl utredt frågan, att det kan synas vara öfverflödigt att tillägga något vidare, men då så många af Kammarens ledamöter underskrifvit motionen och flere nu ytterligare uppträdt till försvar för densamma; så och för att förekomma, det möjligen den tanke gör sig gällande, att motionen uttrycker Kammarens opinion i saken, har jag ansett mig böra yttra några ord för att gendrifva densamma. För min del vill det synas, som vore motionen mera välmående än välbetänkt, och som motionären låtit sig förledas snarare af känslan än det resonnerande förståndet till densammes afgifvande. Man har ordat mycket om nöden och bristen i landet, och beklagligtvis kan icke förnekas att på många ställen de närvarande förhållandena äro ganska svåra och bekymmersamma, men att faran skulle vara så stor, att man skulle vara nödsakad tillgripa så genomgripande, för att icke säga förstörande, åtgärder, som förbud mot bränvinstillverkning, kan jag likväl icke föreställa mig. Jag anhåller att få i minnet återkalla, huru förhållandena voro år 1847, då exportförbud för spanmål utfärdades. Även då rådde brist och nöd i landet. Spanmålsprisen voro uppdrifna derhän, att — hvad ditintills varit något oerhördt — en tunna råg gällde 30 R:dr. Regeringen lät förleda sig att lyssna till en likadan röst, som nu motionärens, och utfärdade exportförbudet, men hvad blef väl följden? Jo! snart nog visade sig att någon egentlig brist icke fanns, men emedlertid föll priset på råg ända till 17 R:dr tunnans, hvaraf närmaste följden blef en mängd konkurser och ruin för många affärsmän. Enahanda skulle efter all sannolikhet förhållandet blifva, derest förevarande motion vunno bifall. De, som deraf skulle skörda vinst, komme att blifva allenast de stora bränvinsbrännare, som dels hafva producerat och dels kunde producera stora quantiteter och samla stora lager, men då jag för min del icke vill tala eller motionera till förmån för dem, yrkar jag afslag å den ifrågavarande motionen.

Flere ledamöter instämde med Herr Sven Nilsson.

Herr Per Nilsson från Christianstads län: Som jag instämt i motionen, så anser jag mig böra anföra några af de skäl, som legat till grund härför. Jag vill då till en början nämna, att, enligt min tanke, bränvin är en vara, som är alldeles öfverflödigt och gerna kan undvaras, synnerligast i en tid då det icke finnes bröd tillräckligt för landets befolkning. Jag instämmer fullkomligt med motionären, då han säger att motionen blott afser att bespara bröd åt den fattigare befolkningen och att, sedan förrådet af potatisen tagit slut, åtminstone hafren måtte räddas från bränvinspannan, ty hemma i min ort är det icke alls ovanligt att hafre användes vid bränvinsbränning, sedan potatisen tagit slut. Då nu så många tunnors säd dagligen nedvråkas i bränvinspannan, så synes det mig som vore fruktan för brödbrist icke så ogrundad. Uppskjuter man frågans afgörande, så förstöres under tiden en mängd spanmål, som annars kunnat räddas, och synes mig derföre här mera än någonsin det gamla ordspråket kunna tillämpas: "Medan gräset gror, dör kon". Jag yrkar derföre i allo bifall till motionen.

Herr von Troil: Den tanke, som jag, förra gången jag hade ordet, sökte framhålla, att nemligen, äfven för den händelse bränvins-

bränningen lemnades orubbad, någon särdeles tillverkning icke skulle komma att ega rum efter den 16 instundande Februari, har motionären sökt vederlägga medelst en från byrån för kontrollen å bräuvinsförfattningarnes tillämpning meddelad uppgift angående dem, som anmält sig till bräuvinsbränning äfven för terminen efter nämnda den 16 Februari. Jag anhåller i anledning deraf att få fästa Kammarens uppmärksamhet derpå, att, enligt gällande förordning i ämnet, hvar och en, som anmält sig till bräuvinsbränning, är berättigad att 8 dagar före terminens början återkalla denna anmälan; och då härtill kommer att ofta nog inträffa att personer anmält sig på en gång till flera bränningsterminer efter hvarandra, men att erfarenheten från föregående år visat, att denna anmälan sedermera ofta återkallats, så tror jag det antagandet ligga nära till hands, att en stor del af dem, som anmält sig till bränning, kommer att låta denna anmälan förfalla, hvarföre också jag för min del icke kan fästa den vikt vid uppgiften från bräuvinsbränningskontrollbyrån som motionären. Det har här under diskussionen blifvit yttradt, liksom jag äfven sett artiklar i de allmänna tidningarne påpeka, att exportförbud i fråga om spannmål möjligen vore att befara i Preussen, Ryssland och de andra länder, som omgifva Östersjön. För min del tror jag likväl att regeringarne i allmänhet tveka att vidtaga så genomgripande åtgärder; men, om ock detta skulle inträffa i länderna kring Östersjön, så låter sådant sig icke gerna tänkas i trakterna af Svarta hafvets stränder, der tillgången på spannmål är stor och derifrån spannmålsflottor afgå till England och öfriga länder i norra Europa äfven under vintern. Alla kontrakt angående leverans af spannmål derifrån uppgöras vanligen på England och kunna icke verkställas förr än under sednare delen af vintern. Såsom bevis på hvad våra lättare kommunikationer numera förmå uträtta, vill jag anföra, att ett handelshus i Malmö, som eger fem qvarnar till förmalning af spannmål, levererat icke obetydliga kvantiteter mjöl till Smedjebacken i Dalarne, äfvensom att för några dagar sedan disponenten af Graningeverket i Dalarne under samtal med mig uppgaf, det han stod i underhandling med nämnda handelshus om leverering af likaledes icke obetydliga kvantiteter mjöl. Min öfvertygelse är derföre, att nöden blifver vida mindre, om industrien lemnas i fred, än om spekulati-onen hämmas i dess naturliga gång.

Herr Medin: Det vore i sanning önskvärdt, om, såsom den siste talaren garanterat, vi icke hade att befara någon spannmålsbrist för sommaren, men jag vågar tyvärr icke hoppas något sådant. Visst låter det besynnerligt, att man under den sednaste tiden fört betydligare kvantiteter af spannmål från Malmö till Dalarne; men om så varit förhållandet, hvaraf har väl detta varit en följd, om icke af den i nämnda landskap inträffade missväxten och det deraf härflytande oafvisliga behofvet att på hvad sätt som helst förskaffa sig lifsförnödenheter från andra håll? Och att denna spannmål blifvit särdeles dyr, antager jag för visso, ty jag vet, att rågmjöl, som införts från Malmö till min hemtrakt Småland, kostat ända till 2 R:dr 50 öre pr hspund, ett pris, nära lika högt, som det, hvilket, enligt hvad en talare från Christianstads län nyss nämnde,

var gällande vid den tid, då man sednaste gången inställde bräuvinsbränningen. Ja, jag vet, att just inom sistnämnda län rågen denna vinter kostat till och med 35 R:dr tunnan på leveransauktioner, således vida mera än 1847, då den skulle hafva gällt endast 30 R:dr tunnan. Det är derfore min bestämda öfvertygelse, att spanmålen i år skall stiga vida högre, än den gjort under många år.

Det förefaller mig äfven anmärkningsvärdt, att representanterne från Christianstads län, hvarest, såsom man vet, de flesta brännerier finnas, hysa så olika meningar i denna fråga. Det är möjligt, att de, som yrka bräuvinstillverkningens fortsättande, hafva rätt i sitt påstående, att de, hvilka sysselsätta sig med denna tillverkning, eljest skulle förlora betydligt; men jag känner andra, som bestämdt icke skulle förlora, och dessa andra äro hela den fattigare befolkningen i vårt land, och att tillgodose dess bästa torde väl vara ett för Representationen mera angeläget mål. Jag upprepar ännu en gång, att jag icke funnit de skäl tillfredsställande, hvilka man här andragit till stöd för påståendet, att en lindring i spanmålsprisen är att förvänta till sommaren. Det är möjligt, att den värde representanten från Malmö, som här haft ordet, bättre än jag känner dessa förhållanden, men jag fruktar högeligen, att hvad han yttrat endast är en förhoppning, som, efter mitt förmenande, ingalunda kommer att gå i fullbordan. Af denna anledning är det också jag tillönskar den itragavarande motionen all möjlig framgång.

Herr Lindström: För mig har bräuvinstrågan alltid haft något vedervärdigt med sig, likasom diskussionerna derom, och jag skulle icke nu hafva begärt ordet, såvida icke motionären ifrågasatt, att hans motion skulle af ett tillfälligt Utskott behandlas. Då jag är öfvertygad, att motionen verkligen är af beskaffenhet att tillhöra dylikt Utskott, och 56 § Riksdags-ordningen tillåter, att sådana motioner genast till afgörande må företagas, anhåller jag att få yttra några ord i sjelfva saken, ehuru jag icke i allmänhet är vän af förberedande diskussioner vid motioners remiss, emedan jag tror dem vara till föga gagn. Men då nyssnämnda 56 § medgifver, att en motion af denna beskaffenhet genast får af Kamraren afslås, och min afsigt är att yrka afslag å motionen, vill jag framlägga några skäl derför.

Jag skattar högt den välmening, som synes ligga till grund för den i motionen gjorda framställningen, men jag befarar, att motionären icke tänkt sig in i följderna af sitt förslag. Blevde följden deraf, såsom man här förespeglat, att icke blott bräuvinskonsumtionen komme att inskränkas, utan äfven spanmålstillgången i landet blefve större, då kunde det möjligen vara skäl att tänka på motionärens förslag, men jag fruktar, att, så länge icke samtidigt med bräuvinsbränningens inställande fattas beslut om förbud emot såväl utförsel af spanmål härifrån som import af bräuvin utifrån, den nu ifrågasatta åtgärden endast komme att leda dertill, att spanmål och potatis i stora quantiteter föras ur landet, för att i Preussen och Danmark förvandlas till bräuvin och sedermera på våren i denna förädlade form åter importeras hit. Detta kan väl icke vara någon fördel för landet eller bidra till inskränkning i bräuvinskonsumtionen. Då detta förslag således icke kommer att medföra de följder, man föreställt sig, utan

tvärtom kan förorsaka ganska vådliga olägenheter, såsom en annan talare närmare påpekat, yrkar jag, att Kammaren genast måtte afslå motionen.

Herr Jöns Pehrsson: Då jag emot min förmodan hört en och annan representant nu yttra sig emot syftemålet med denna motion, får jag säga, att jag anser detta utgöra ett ytterligare bevis derpå, att dessa Herrar föra talan endast för ett visst klassintresse, nemligen handelsintresset. De tyckas föreställa sig, att i följd af bränvinsbränningens inställande priset på spanmål skulle sjunka till men för dem, som handla dermed. Tyvärr tror jag ej, att man behöfver befara något dylikt, ty bristen på spanmål lärer nog i allt fall blifva ganska stor. Jag kan just från den stad, Malmö, hvars representant nu så ifrigt uppträdt emot denna motion, anföra ett exempel på Herrar köpmäns sätt att gå till väga. Då för någon tid sedan en person önskade af en handlande derstädes inköpa spanmål, svarade denne, att han ej ville sälja något, utan heldre lät sitt lager hvila, i hopp att framdeles kunna erhålla än större förtjenst på sin vara. Ej kan det vara skäl att se på dessa personers fördel. Nej, låtom oss hellre tänka på den fattige, som här icke eger någon representant, må vi se till, att den dagliga brödfödan icke beröfvas honom. Detta är vida mera angeläget; och då jag är övertygad, att en lindring i spanmålsbristen kan beredas genom den af motionären föreslagna åtgärd, har äfven jag tecknat mitt namn under motionen, förvissad, att en sådan motion icke kan annat än väcka varma sympatier inom en folkrepresentation.

Jag yrkar således, att motionen måtte remitteras till ett särskildt Utskott, på sätt motionären begärt.

Herr Friherre Gripenstedt: För min del kan jag ej annat än afstyrka motionen och yrkar, att densamma genast måtte af Kammaren afslås. Utom de skäl, hvilka redan blifvit af några talare anförda emot denna motion, ber jag få framhålla *ett* af principiell beskaffenhet. Jag tror det nemligen icke vara klokt, rätt och till sina följder nyttigt, att för tillfälliga anledningars skull, eller för att åstadkomma ett för tillfället önskvärdt resultat, göra en förändring i lagstiftningens grunder. Må det i tider af svårare ekonomiskt betryck, såsom den närvarande, ankomma på en hvar att vidtaga de åtgärder han kan finna lämpliga och nyttiga; må en hvar beflita sig om sparsamhet och söka göra godt, så vidt han förmår; men att rubba lagstiftningens allmänna grunder uti dylikt fall synes mig mindre välbetänkt. Jag vill i fråga härom med Staten jemföra en betydligare enskild förvaltning. Då t. ex. en missväxt inträffat, bör väl icke detta föranleda den enskilde att dertöre vidtaga en alldeles genomgripande förändring uti förvaltningen af sin ekonomi; icke bör han derföre, i fall det är fråga om jordbruk, låta jorden erhålla mindre skötsel och ans än eljest, blott för att sålunda kunna för tillfället göra en besparing, utan får man väl i sådant fall underkasta sig den onda dagen med den goda och söka manligt bekämpa svårigheterna, så långt det står i ens förmåga. Ty det är farligt att vidtaga sådana förändringar, som verka en rubbning i näringarnes jemna gång och hvaraf följderna låta känna sig långt vidsträcktare, än man genast föreställer sig. Detta är för mig ett viktigt skäl, som jemte de redan förut af andra talare anförda förmår

mig att motsätta mig det nu väckta förslaget, såsom det der, enligt mitt förmenande, skulle verka mera ondt än godt. Jag yrkar också, att Kammaren nu genast måtte afslå motionen, såsom ett bevis på att pluraliteten inom denna församling icke delar de i motionen uttalade åsigtorna.

Herr von Troil: Jag anhåller endast att få återtaga mitt nyss framställda yrkande om motionens remiss till Bevillnings-Utskottet samt förenar mig i stället med dem, hvilka ansett densamma genast böra afslås. Man kan med skäl befara, att denna motion redan på åtskilliga håll framkallat ganska stor oro i landet, och bästa sättet att lugna oron synes mig vara, om Kammaren genast beslutar afslag å motionen, hvilket jag därför, för min del, yrkar.

Herr Witt: Här har blifvit yrkadt, *dels* att motionen skulle remitteras till Bevillnings-Utskottet, *dels* att den skulle remitteras till ett tillfälligt Utskott, och *dels* att den skulle genast afslås. Dessa yrkanden kunna naturligtvis icke stå tillsammans med hvarandra, ty om motionen är af beskaffenhet att tillhöra Bevillnings-Utskottet, kan den icke nu afslås. Jag förmodar emellertid, att de, som yrkat afslag, anse motionen utgöra föremål för tillfälligt Utskotts behandling, ehuru de icke bestämt yttrat sig derom. För min del finner jag, att motionen är af den beskaffenhet, att den antingen bör hänvisas till tillfälligt Utskotts behandling eller genast afslås; men då den berör ett ämne af den största vikt och frågan ännu är ganska outredd, tror jag det icke vara skäl att utan föregående utredning nu genast afslå motionen, hvadan jag yrkar dess remitterande till ett tillfälligt Utskott. Det kan vara tids nog, att, när Utskottet inkommit med sitt Utlåtande, Kammaren fattar sitt beslut i ämnet.

Herr Reutercrona: Jag har äfven haft för afsigt att väcka en motion i samma syfte, som den hvilken utgör föremål för Kammarens öfverläggning. men jag anhåller att i stället såsom mitt yttrande i ämnet nu få uppläsa min tillernade motion:

“Då, såsom för närvarande är förhållandet, Sveriges befolkning, i anseende till sistlidne års nästan allestädes i landet felslagna skörd och deraf härledda ovanliga dyrhet å de oundgängligaste medlen för lifsuppehållet, i förening med minskade tillfällen till arbetsförtjenst, har yttersta svårighet att lifnära sig, äfven i de orter af Riket, som icke hemsökts af fullkomlig missväxt, är det naturligt, att folket skall finna det orätt och stridande emot dess allmänna fördel, att, under sådana omständigheter, de jordens produkter, hvilka folket behöfver till bröd och hungersnödens afvärjande, i stället af den enskilda vinningslystnaden användas till förbränning och tillverkning af den dryck, som icke är nödig för lifvets uppehållande, utan deremot i högsta grad skadligt inverkar på folkets både fysiska och moraliska kraft att ståndaktigt bära motgången och icke duka under för nöden. Det bör därför icke förvåna, att folket, inseende bränvinsflodens förderfliga inflytelser, vid eftersökandet af orsakerna till betrycket och de onaturligt förhöjda sädespriserna, tillskrifver detta till ej ringa del den samtidigt med missväxten i landet pågående bränvinsbränningen, som uppslukar så be-

tydliga förråd af de produkter, hvilka eljest utgjort näring åt de hungrande, och måste antagas vara af Försynen ämnade till nödvändiga födoämnen och icke till förvandling i en öfverflödande förderflig dryck. En gifven följd häraf blir den, att folket önskar upphörande af bränvinstillverkningen under tider, då landets sädes- och potatisskörd icke ens förslår till befolkningens lifnärande, än mindre lemuar öferskott till användning för annat ändamål. Särskildt stöd för denna mening har jag erhållit af den händelse, att från en socken, Godegård, inom den valkrets, som hedrat mig med förtroendet af ledamotskap i Kammaren, i hvilken socken finnes ett i gång varande bränneri, aflemnats till mig, kort före min afresa till riksdagen, tvänne skrifter, undertecknade af nära hundra sockneboer, deri de påkalla sin riksdagsmans verksamhet å Riksdagen för åstadkommande af Riksdagens åtgärd, till vinnande af bränvinstillverkningens inskränkning eller inställande och förbjudande intill innevarande års skördetid, på grund af den stora bristen i landet på de oundgängliga lefnadsbehofven af säd och potatis, som otvifvelaktigt kommer att för befolkningen blifva än mera tryckande instundande vår och sommar. Mina bemålde valmän åberopa i deras nämnda skrifter, som jag här har i min hand, bland annat, att de heldre se sina kronoutsyldes ökade, än att bränvinsbränningen fortgår, hvori jag desto heldre instämmer, som, enligt min åsigt, det icke är Staten värdigt, att hemta sin nästan hufvudsakligaste inkomst från en för folket skadlig näring.“

I anledning af hvad jag sålunda anført och då den minskning i statsinkomst bränvinstillverkningsförbud för någon tid komme att medföra kan på antydda eller annat mindre betungande sätt fyllas, förenar jag mig i Herr O. B. Olssons motion om att Riksdagen måtte besluta skyndsamt ingå till Kongl. Maj:t med underdänig anhållan, att bränvinsbränningen i Riket, så snart möjligen ske kan, installes och förbjudes intill nästinstundande skördetid; och anhåller jag, att Kammaren ville egna motionen åtminstone så mycken uppmärksamhet, att Kammaren icke nu, såsom det heter, på stående fot, afslår motionen, utan hänvisar den till tillfälligt Utskotts behandling.

Herr Sven Nilsson: Efter hvad som förekommit sedan jag sist hade ordet, ber jag få upplysa, att jag önskar, det förevarande motion *genast* måtte af Kammaren afslås. Jag delar nemligen helt och hållet den farhåga, som nyss af en ärad ledamot blifvit uttalad, att af den ifrågasatta åtgärden skulle vara att förvänta alls ingen fördel, men väl oreda och olägenheter af mångahanda art. Under hela den tid, som — derest motionen till Utskott remitterades — förflöte, intilldess frågan blefve hos Riksdagen utagerad och genom Kongl. Maj:ts beslut slutligen afgjord, skulle alla de, som sysselsätta sig med affärer af sådan beskaffenhet, att berörda beslut derpå kunde ega inflytande, befinna sig i ett slags provisoriskt tillstånd, och ej veta, hvad de hade att rätta sig efter, hvaremot, om motionen nu *genast* afsloges, hvar och en kunde, efter bästa förmåga, sköta sina angelägenheter, utan att kunna tillskrifva deras utgång någon ting annat än egen omtänksamhet eller motsatsen.

Jag yrkar derföre på det bestämdaste, att motionen nu *genast* måtte afslås.

Herr Hedlund: Då denna motion först framkom, kände jag mig ett ögonblick tvehogse, huruvida den vore fullt allvarligt menad, och det var med verklig förvåning, som jag förnam, att så många aktade ledamöter af denna Kammare länat ett slikt förslag stödet af sina namn och sitt anseende. Jag var likväl öfvertygad, att en blifvande diskussion skulle så grundligt ådagalägga ohållbarheten af den i motionen framställda argumentation och förskingra de förväntningar, man fäst at vid de deri föreslagna åtgärder, att den ärade motionären till följd deraf, och manad af sin kända rättskaffenhet och mottaglighet för goda skäl, skulle komma att sjelf återtaga sitt förslag.

Då denna påföljd emellertid allt hitintills uteblifvit, ber jag att få lägga några ytterligare ord till hvad man här förut emot motionen andragit.

Jag tror nemligen i första rummet, att, såsom en talare redan anmärkt, den ifrågasatta åtgärden, långt ifrån att afhjelpa det onda och förminska spanmålsbristen, tvärtom skall öka förlagenheten och än ytterligare inveckla ställningen. Jag har just i dag läst, hurusom till Svensk hamn inkommit en spanmålslast från Svarta hafvet; möjligen och antagligen äro redan flera sådana af våra importörer reqvirerade. Jag hemställer nu till motionärens omdöme, hvart det skall taga vägen, om sådana lofliga, på god tro och i förlitande på beståndet af länge gällande, i hela vår finanslagstiftning djupt ingripande förhållanden, inledda handelsföretag skulle utsättas för risken af ett våldsamt och oförväntadt prisfall? Utan tvifvel skulle, förutom de ofantliga förluster, som derigenom tilläfväntvyr drabbade enskilde handlande, spekulationen afskräckas från vidare försök i samma riktning, möjligen gifna order om spanmålsförsändning kontramaderas, samt såsom följd häraf hela syftet med motionen, spanmåls-tillgångens ökande, åtminstone för ögonblicket förfelas. Det har i fråga härom icke fallit mig ur minnet, hurusom 1847 års välmenta, men olyckliga spanmålsutförselsförbud under en tid af ända till tio, tolf år verkade förlamande på spekulationen, i det de fleste importörer, i ovisshet om de icke åter en gång skulle helt plötsligt utsättas för ett likartadt experiment, inskränkte sina requisitioner till det aldra nödvändigaste.

Man har i denna fråga, likasom förut vid så många tillfällen, ordat om det så kallade handelsintresset, i motsats emot landtmannaintresset. Allt det talet är, med all aktning i öfrigt för deras omdöme, som gjort sig till kolportörer deraf, idel otörnuft. Ingen landtman finnes i sjelfva verket, som ej tillika är handlande. Eller hvad skall man eljest benämna honom, då han säljer sin säd, sitt smör, sin ost, sina kreatur, och å andra sidan köper de förnödenheter, som han med eget arbete ej kan frambringa? Han handlar — det är uppenbart. Och om han nu i sin handel är fullkomligt aktningvärd, så vet jag sannerligen icke, hvarföre den skulle vara det mindre, hvilken både såsom afnämare af våra egna produkter och försäljare af andras går oss tillhanda med hvad vi behöfva. Vi måste dock erkänna, att han är alldeles nödvändig, så vidt vi måste medgifva att vi ega behof och önska dem tillfredsställda.

Jag yrkar afslag; och om än någon bränvinsfabrikant eller spekulant med stort, osåldt lager komme att göra en vinst på ett motsatt beslut, tror jag fullt och fast, att det stora flertalets fördelar bäst tillgodoses, om

man en gång för alla statuerar ett exempel och genom ett skyndsamt tillbakavisande af motionen visar, att medborgare i vårt land ega skydd för välförvärfvade rättigheter, och att man i den fria världen om sina enskilda angelägenheter icke behöfver befara några ingrepp, vare sig från en despotisk Regering, eller en despotisk Riksdag.

Herr Statsrådet, Friherre af Ugglas: I anledning af den diskussion, som här försiggått, ber jag att få upplysa, att framställningar hos Regeringen i enahanda syfte med den nu förevarande motionen, förekommit; men att Regeringen ansett sig icke kunna lyssna till önskningsar, hvilkas genomförande innebära så våldsamma rubbningar i bestående förhållanden, som de ifrågavarande.

För min enskilda del vill jag blott ytterligare fästa uppmärksamheten vid de af Herr Lindström anförda skäl, som synas mig fullkomligt afgörande; motionens välvilliga ändamål, lindrande af det närvarande betrycket för den fattiga befolkningen, kan icke på den i motionen anvisade väg ernås, enär äfven om ett bränvinsbränningsförbud trädde i kraft, man icke kunde emotse något nämnvärdt pristall å spanmålen, så länge den eger afsättning äfven i utlandet, och prisen derå således äro beroende af den allmänna marknadens.

Det ifrågasatta förbudet är således, enligt min tanke, till intet gagnande, men ostridigt är, att dess antagande eller frågans fördröjda afgörande måste medföra förluster för många enskilde samt sprida oreda och misstroende inom affärlifvet.

Enligt Herr Talmannens derom framställda proposition, förklarade Kammaren sig anse den fråga, hvarom denna motion handlade, tillhöra Tillfälligt Utskotts behandling; och då, i följd af detta förklarande, Herr Talmannen dernäst gjorde framställning om motionens hänvisande till så beskaffadt Utskott, blef såväl denna fråga, som vidare frågan om afslag å motionen, besvarad med blandade *ja* och *nej*, i sammanhang hvarmed votering begärdes. Omröstning företogs då enligt en så lydande proposition:

Den, som vill, att Herr O. B. Olssons motion N:o 1 skall till ett Tillfälligt Utskott hänvisas,

röstas ja;

Den, det ej vill,

röstas nej;

Vinner nej, har Kammaren, med afslag å motionen, beslutat, att densamma icke må till någon åtgärd föranleda.

Och utvisade, vid sammanräkning, röstsedlarne 70 ja mot 91 nej, i följd hvaraf motionen var afslagen.

§ 5.

Föredrogs ånyo Herr O. B. Olssons motion, N:o 2.
Hänvisades till Stats-Utskottet.

§ 6.

Ånyo föredrogs Herr G. C. Witts motion, N:o 3.

Sedan

Sedan Kammarkaren på framställd proposition förklarar motionen innefatta ett ämne, som tillhörde Tillfälligt Utskotts behandling, framställdes derefter proposition, huruvida densamma borde till sådant Utskott hänvisas. Härtill likasom till den dernäst gjorda propositionen om motionen genast borde afslås, svarades med blandade ja och nej, hvarjämte votering äskades. Denna företogs i stadgad ordning efter en så lydande, nu uppläst, justerad och anslagen voteringsproposition:

Den, som vill, att Herr G. C. Witts motion, N:o 3, skall till ett Tillfälligt Utskott hänvisas,

röstas ja;

Den, det ej vill,

röstas nej;

Vinner nej, har Kammarkaren, med afslag å motionen, beslutat, att densamma icke bör till någon åtgärd föranleda.

Och visade omröstningen 63 ja mot 84 nej, hvadan motionen var afslagen.

§ 7.

Anyo föredrogs Herr S. Ribbings motion, N:o 4. Sedan Kammarkaren förklarar denna motion böra af Tillfälligt Utskott handläggas, blef den till sådant Utskott hänvisad.

Föredrogs anyo Herr S. Ribbings motion, N:o 5.

Härunder yttrade

Herr Liss Olof Larsson: Ut i förevarande af Herr Ribbing väckta motion ber jag att till alla delar få instämman, helst som jag ock haft för afsigt att väcka motion i detta ämne. Då man började inrätta ölstugor, kaffe- och vinutskänkningsställen, kunde man ej förutse, att de snart skulle sjunka ned till samma ståndpunkt som de gamla krognästena, och att, långt ifrån att befrämja nykterheten, de skulle hemta sin förmåligaste vinst från att eludera lagarne och försälja sina varor, uppblandade med den förbjudna spritdrycken.

Den anmälan, som om dessa utskänkningsställen för närvarande skall ske hos kommunalstyrelsen, synes mig ock alldeles ändamålslös och såsom korrektiv otillräcklig, då kommunalstyrelsen icke kan vägra sitt bifall till utskänkningsens bedrifvande, och de i motionen föreslagna strängare kontroller äro derföre af behofvet högst påkallade. Man må nu säga, att de innebära en inskränkning i näringsfriheten; men det bör väl i detta fall som i andra få vara gällande, att det enskilda skall stå tillbaka för det allmänna. Och att det med det allmänns fördel är öfverensstämmande, att egna denna fråga sin uppmärksamhet och åvägabringa en lösning i öfverensstämmelse med Herr Ribbings förslag, derom är jag åtminstone för min del alldeles öfvertygad.

Herr Hedengren: Jag instämmer uti den siste talarens yttrande, och önskar all framgång åt motionen.

Vidare anfördes icke; och blef denna motion likaledes till Tillfällig Utskott hänvisad.

§ 8.

Föredrogos ånyo följande motioner:

Herr *S. Rosenbergs*, N:o 6,

Hänvisades till Tillfälligt Utskott;

Herr *J. Magnells*, N:o 7,

Densammes, N:o 8,

Herr *Liss Olof Larssons*, N:o 9,

Sistnämnda tre motioner hänvisades till Lag-Utskottet.

§ 9.

Afgåfvos följande motioner:

Af Herr *O. Hedengren*, N:o 10, om aflåtande af underdånig skrivelse angående ändring i Kongl. Förordningen den 1 April 1843 rörande prestval.

Uti denna motion förklarade Herrar *Bergström*, *Kolmodin*, *Ahlgren*, *Grenander* med flera sig instämma, och yttrade

Herr Liljenmark: Då jag sjelf hade ämnat aflåta en motion i hufvudsakligen enahanda syfte med den nu förevarande, anser jag mig nu böra instämma i denna motion och hembära motionären min tacksamhet för den nitfulla uppmärksamhet, han egnat den vigtiga frågan.

Herr Anders Eriksson: Äfven jag instämmer uti Herr Heden-grens motion och önskar saken större framgång nu, än vid de föregående riksdagar den varit å bane.

Vidare anfördes ej; och motionen blef på begäran bordlagd.

Af Herr *A. Bergström*, N:o 11, om ett sådant förtydligande i kommunalförfattningarne, hvarigenom förklaras, att delaktighet i bolag, som är röstberättigadt inom kommun, icke i och för sig förlänar kommunal-valbarhet.

Denna motion bordlades.

Af Herr *C. Lönnberg*, N:o 12, om inskränkning af handelsboks vitsord. Hänvisades till Lag-Utskottet.

Af Herr *C. Grafström*, N:o 13, om ändring af åtskilliga rubriker i gällande tulltaxa.

Hänvisades till Bevillnings-Utskottet.

Af Herr *A. Reutercrona*, N:o 14, om upphäfvande af lagens stad-gande rörande särskildt forum för frälsemän.

Hänvisades till Lag-Utskottet.

Af Herr *Sven Hansson*, N:o 15, om upphörande af pastors sjelfskrif-venhet till ordförande i skolråd.

Denna motion bordlades.

Af Herr *S. Rosenberg*, N:o 16, om underdånig framställning till Kongl. Maj:t, att arfvode till löntagande riksdagsman för vikaries aflönande icke må af statsmedel utbetalas.

Bordlades, sedan Herrar *Rylander, O. B. Olsson, Per Nilsson* från Kristianstads län, *Anders Jonsson* och *Ola Nilsson* förklarar sig instämma med motionären.

Af Herr *John Ericson*, N:o 17, om tillsättande af ett särskildt Utskott för kommunalförfattningarnes granskning och behandling af alla sådana motioner, som afse ändring i kommunallagarne.

Uti denna motion förenade sig Herrar *Leffler, Hedengren, Orre, Anders Eriksson, Aman, Olausson, Wigardt, Rundbäck, Hierta, De Maré, Hedenberg, Jan Andersson, Hæggröm, Grafström, Olof Nilsson, Kjellson* med flere.

Denna motion bordlades.

Af Herr *C. Orre*, N:o 18, om underdånig framställning till Kongl. Maj:t, att af sådana Konungens Befallningshafvandes kungörelser, som röra allmänna val eller länets ekonomiska förvaltning, ett exemplar måtte tilldelas hvarje sockens kommunalstyrelse.

Af *Densamme*, N:o 19, om aflåtande af underdånig skrivelse rörande reglering mellan pastorer och komministrar af de pastorala göromålen.

Af *Densamme*, N:o 20, om åtskilliga ändringar i författningarne rörande exsekutionsväsendet.

Sistnämnde 3:ne motioner bordlades.

Af Herr *S. A. Hedlund*, N:o 21, om tillverkningsskatt å fabrikationen af hvitbetssocker.

Hänvisades till Bevilnings-Utskottet.

Af Herr *Ola Nilsson* från Kristianstads län, N:o 22, om ändring i 47 § Konkurslagen.

Bordlades.

Af Herr *P. Hörnfeldt*, N:o 23, om anslag för omläggning af kustvägen genom Wester-Norrlands län.

Hänvisades till Stats-Utskottet.

§ 10.

Herr Talmannen tillkännagaf, att då, af anledning protokollet för nästlidna gårdag innehåller, Herr *E. J. Rudbergs* afresa från hufvudstaden måst så hastigt företagas, att han ej kunnat afbida Kammarens sammanträde för personligt aflemnande af de motioner dem han önskade afgifva, Herr Rudberg, under åberopande af det för honom inträffade laga förfall, i Herr Talmannens händer öfverlemnad dessa motioner, fyra till antalet, och anhållit att desamma måtte till föredragning hos Kammaren anmälas och i sådant afseende af sekreteraren uppläsas. Då ingen erinran här emot gjordes, blefvo berörda motioner nu föredragna, nemligen:

N:o 24, om aflåtande af en underdånig skrivelse till Kongl. Maj:t, angående tillhandahållande, vid annalkande krigsfara, af tidsenliga gevär åt befolkningen på Öland samt om sättet för dessa gevärns förvarande;

N:o 25, om försäljning, vid nuvarande arrendekontraktens utgång, af alla kungsgårdar, boställen och andra lägenheter, som äro eller varda till Kronan indragna;

N:o 26, om upphörande af postskjutsskyldigheten och postskjutsens ställande på entreprenad, eller ock att postskjutslegan måtte höjas till samma belopp, som legan för reservskjutsen, och

N:o 27, derom att Borgholms pedagogi måtte uppflyttas till treklassigt läroverk och lön till en tredje lärare derstädes anvisas.

Hvar efter annan blefvo dessa fyra motioner bordlagda.

§ 11.

De under § 2 anförda Kongl. Propositioner bordlades.

Kammarens ledamöter åtskiljdes kl. $\frac{3}{4}$ 2 e. m.

In fidem
H. Husberg.

Thorsdagen den 23 Januari.

Kl. 11 f. m.

§ 1.

Protokollsutdrag för den 22 i denna månad upplästes och godkändes.

§ 2.

Anmäldes, att Friherre Åkerhjelm vore af sjukdom hindrad att tillsvärdare bevista Kammarrens sammanträden.

§ 3.

De förliden gårdag bordlagda Kongl. Maj:ts nådiga Propositioner hänvisades:

N:is 2 och 3 till Konstitutions-Utskottet;

N:is 4 och 5 till Lag-Utskottet; och

N:is 6—11 till Stats-Utskottet.

§ 4.

Föredrogs ånyo och lades till handlingarne de under N:is 12 och 13 i gårdagens protokoll antecknade Kongl. Maj:ts nådiga Skrifvelser.

§ 5.

Ånyo föredrogs och hänvisades till Stats-Utskottet Kongl. Maj:ts nådiga Skrifvelse N:o 14.

§ 6.

Föredrogs ånyo och hänvisades till ett Tillfälligt Utskott Herr O. Hedengrens motion N:o 10.